


<p>«Запорізький» Роспод. 3245.Х</p>  <p>проф. С.В.Вілюк</p>	<p>СХВАЛЕНО Вченою радою Запорізького національного технічного університету протокол № 11 від "08" липня 2010 р.</p>
---	--

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

БАКАЛАВРА

ГАЛУЗІ ЗНАНЬ

1301 "СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ"

НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ

6.130102 "СОЦІАЛЬНА РОБОТА"

1. ГАЛУЗЬ ВИКОРИСТАННЯ

Цей тимчасовий стандарт поширюється на систему вищої освіти: органи, які здійснюють управління у галузі вищої освіти; інші юридичні особи, що надають освітні послуги у галузі вищої освіти; вищі навчальні заклади всіх форм власності, де готують фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня **бакалавр**,

галузі знань 1301 “Соціальне забезпечення”

напряму підготовки 6.130102 “Соціальна робота”

освітнього рівня базова вища освіта

кваліфікації бакалавр з соціальної роботи

з узагальненим об’єктом діяльності 2446.2 Соціальний працівник

нормативним терміном навчання (денна форма) чотири роки

Цей стандарт встановлює:

- Нормативну частину змісту навчання у навчальних об’єктах, засвоєння яких забезпечує формування системи умінь відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики;
- рекомендований перелік навчальних дисциплін і практик;
- нормативний термін навчання за очною формою навчання;
- нормативні форми державної атестації.

Підприємства, установи, організації повинні забезпечити необхідні умови для використання фахівців відповідно до здобутих ними у вищому навчальному закладі кваліфікації та спеціальності згідно з чинним законодавством.

Стандарт призначений для атестації осіб, які закінчили навчання у вищих навчальних закладах, та сертифікації фахівців.

2. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому стандарті використано посилання на такі нормативні документи:

- НДУ 01-2002 Нормативний документ України. Система стандартів вищої освіти. Порядок розроблення стандартів вищої освіти, внесення змін до них та здійснення контролю за їх дотриманням. Основні положення;
- ДСВО 01-98 Основні положення;
- ДСВО 02-98 Терміни та визначення;
- ДСВО 03-98 Освітній рівень “базова вища освіта”;
- ДСВО 06-98 Освітньо-кваліфікаційний рівень “бакалавр”.

Порядок розроблення стандартів вищої освіти, внесення змін до них та здійснення контролю за їх дотриманням, затверджений наказом МОН України від 10.11.2007 р. N 897 та інші діючі нормативні документи обов’язкового застосування.

3. ВИЗНАЧЕННЯ

У цьому стандарті використано терміни та відповідні визначення, що подані у ДСВОУ 01-2001 „Державний стандарт вищої освіти України. Перелік кваліфікацій за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями. Перелік напрямів та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями” та ДСВОУ 02-2001 „Державний стандарт вищої освіти України. Вимоги до освітніх рівнів вищої освіти. Вимоги до освітньо-кваліфікаційних рівнів вищої освіти”.

У цьому стандарті використані такі терміни та відповідні визначення:

Змістовий модуль – система навчальних елементів, що поєднанні за ознакою відповідності певному навчальному об’єктові.

Знання – результат процесу діяльності пізнання, перевірене суспільною практикою і логічно упорядковане відображення її у свідомості людини. Знання - категорія, яка відбиває зв’язок між пізнавальною і практичною діяльністю людини. Знання виявляються в системі понять, суджень уявлень та образів орієнтованих основ дій тощо, яка має певний обсяг і якість. Знання можна ідентифікувати тільки за умови їх виявлення у вигляді вмінь виконувати відповідні розумові або фізичні дії.

Кредит – інформаційний обсяг навчального матеріалу, який з урахуванням терміну засвоєння студентами окремих навчальних елементів (відповідно до психофізіологічних норм засвоєння при використанні оптимальних форм, методів і засобів навчання та контролю) може бути засвоєний за 54 години навчального часу (сума годин аудиторної і самостійної роботи студента за тиждень).

Як наведено у додатку 1 Конвенції Ради Європи і ЮНЕСКО про визнання кваліфікації з вищої освіти у європейському регіоні, кредит – оцінена й кваліфікована мінімальна умовна одиниця виміру „вартості” якоїсь частини програми вищої освіти, виконаної студентом під час навчання.

Навчальна дисципліна (у вищому навчальному закладі) – педагогічно адаптована система понять про явища, закономірності, закони, теорії, методи тощо будь-якої галузі діяльності (або сукупності різних галузей діяльності) із визначенням потрібного рівня сформованості у тих, хто навчається, певної сукупності умінь і навичок.

Навчальний елемент (дидактична одиниця) – мінімальна доза навчальної інформації, що зберігає властивості навчального об’єкта.

Навчальний об’єкт - навчальна інформація певного обсягу, що має самостійну логічну структуру та зміст та дає змогу оперувати цією інформацією у процесі діяльності мислення.

Навчальний план – складова стандартів вищої освіти вищих навчальних закладів, яка складається на основі освітньої-професійної програми та структурно-логічної схеми підготовки і визначає графік навчального процесу, перелік та обсяг навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, конкретні форми проведення навчальних занять та їх обсяг, форми та засоби проведення підсумкового контролю.

Нормативний термін навчання – термін навчання за денною (очною) формою, необхідний для засвоєння особою нормативної та вибіркової частин змісту навчання і встановлений стандартом вищої освіти.

Освітня діяльність – діяльність, пов'язана з наданням послуг для здобуття вищої освіти, із видачею відповідного документа.

Цикл підготовки – сукупність складових змісту освітньої або професійної підготовки (змістових модулів, блоків змістових модулів), що поєднанні за ознаками приналежності їх змісту до спільного освітнього або професійного напрямку.

4. ПОЗНАЧЕННЯ ТА СКОРОЧЕННЯ

У даному стандарті застосовуються такі скорочення назв циклів підготовки, до яких віднесено блоки змістових модулів

ГСЕН(01) — гуманітарної та соціально-економічної підготовки;

ППН(02) — природничо-наукової (фундаментальної) підготовки;

ПП(03) — професійної та практичної підготовки.

5. РОЗПОДІЛ ЗМІСТУ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ, НАВЧАЛЬНИЙ ЧАС ЗА ЦИКЛАМИ ПІДГОТОВКИ, РЕКОМЕНДОВАНИМИ НАВЧАЛЬНИМИ ДИСЦИПЛІНАМИ

5.1 Освітньо-професійна програма передбачає такі цикли підготовки: гуманітарної та соціально-економічної підготовки, природничо-наукової (фундаментальної) підготовки, що забезпечують певний освітній рівень; професійної та практичної підготовки, що разом з вищезазначеними забезпечують відповідний освітньо-кваліфікаційний рівень.

5.2 Розподіл змісту освітньо-професійної програми фахівців та навчальний час за нормативною та варіативною частинами програми підготовки, навчальний час за циклом підготовки, кількість навчальних годин/кредитів вивчення кожної з рекомендованих навчальних дисциплін програми підготовки подано у таблиці Додатку А.

5.3 Вибіркова частина ОПП підготовки бакалавра складається з предметів циклів гуманітарної та соціально-економічної підготовки та професійної та практичної підготовки, які визначаються у варіативній компоненті освітньо-професійної програми залежно від галузі та професійного спрямування.

5.4 Заклад освіти має право у встановленому порядку змінювати назви навчальних дисциплін.

6. ДЕРЖАВНА АТЕСТАЦІЯ ОСІБ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

6.1. На державну атестацію виноситься система умінь, що визначена в „Освітньо-кваліфікаційній характеристиці”, та система відповідних змістових модулів, що зазначена у таблиці Додатка В.

6.2 Вид кваліфікаційної роботи встановлюється на основі аналізу змісту виробничих функцій та типових задач діяльності, що визначені в „Освітньо-кваліфікаційній характеристиці”.

6.3 Нормативні форми державної атестації щодо встановлення рівня опанування студентом відповідних знань та умінь:

6.3.1 Формою державної атестації є складання комплексного кваліфікаційного екзамену (усний або письмовий). На державний екзамен виносяться дисципліни з циклів природничо-наукової (фундаментальної) та професійної і практичної підготовки.

6.4 Присвоєння кваліфікації “Бакалавр з соціальної роботи” здійснює Державна екзаменаційна комісія.

**ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
НОРМАТИВНОЇ ЧАСТИНИ ОПП ЗА ЦИКЛАМИ**

	<i>Назва дисциплін</i>	<i>Мінімальна кількість навчальних годин кредитів вивчення дисципліни</i>
НОРМАТИВНА ЧАСТИНА		
I. Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки (ГСЕН)		
ГСЕН 01.	Історія України	108/3
ГСЕН 02.	Історія української культури	72/2
ГСЕН 03.	Філософія	108/3
ГСЕН 04.	Політологія	72/2
ГСЕН 05	Українська мова (за професійним спрямуванням)	108/3
ГСЕН 06.	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	180/5
	Всього:	648/18
II. Цикл природничо-наукової (фундаментальної) підготовки (ППН)		
ППН 01	Історія соціальної роботи	270/7,5
ППН 02	Історія соціології та соціологічних вчень	270/7,5
ППН 03	Вступ до спеціальності	288/8
ППН 04	Загальна соціологічна теорія	306/8,5
ППН 05	Теорія соціальної роботи	252/7
ППН 06	Соціальне забезпечення населення	72/2
ППН 07	Безпека життєдіяльності	72/2
ППН 08	Конфліктологія в соціальній роботі	180/5
ППН 09	Соціальна політика в Україні	180/5
ППН 10	Соціальна психологія	90/2,5
ППН 11	Соціальний маркетинг	360/10
ППН 12	Соціальна робота у сфері зайнятості населення	234/6,5
ППН 13	Економічна соціологія	216/6
ППН 14	Основи охорони праці	72/2
ППН 15	Соціальне партнерство	144/4
ППН 16	Технології соціальної роботи	378/10,5
ППН 17	Актуальні проблеми соціальної роботи	126/3,5
ППН 18	Соціальна робота з різними групами клієнтів	306/8,5
ППН 19	Інформатика та комп'ютерна техніка	234-/6,5
ППН 20	Методика соціальних досліджень	414/11,5
	Всього:	4464/124
III. Цикл професійної та практичної підготовки (ПП)		
ППН 1	Навчальна (ознайомча) практика	108/3
ППН 2	Навчальна практика	162/4,5
ППН 3	Виробнича практика	324/9
ППН 4	Державний екзамен	108/3
	Всього :	702/19,5
	Всього :	5166/161,5
ВИБІРКОВА ЧАСТИНА		

Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки (ГСЕН)		
Цикл дисциплін самостійного вибору ВНЗ (ГСЕНВВ)		
ГСЕНВВ 01	Загальна психологія	72/2
ГСЕНВВ 02	Риторика	72/2
ГСЕНВВ 03	Основи вчень про державу і право	72/2
ГСЕНВВ 04	Правові засади соціальної роботи	270/7,5
ГСЕНВВ 05	Економічна теорія	72/2
ГСЕНВВ 06	Фізичне виховання	-/-
	Всього	558/15,5
Цикл природничо-наукової (фундаментальної) підготовки (ППН)		
Цикл дисциплін самостійного вибору ВНЗ (ПНВВ)		
ПНВВ 01	Соціологія політики	324/9
ПНВВ 02	Соціологія освіти	288/8
ПНВВ 03	Соціологія управління	342/9,5
	Всього	954/26,5
Цикл дисциплін самостійного вибору студента (ППВС)		
ППВС 1	Спеціалізовані служби в соціальній роботі/соціальна робота з сімєю, дітьми та молоддю	144/4
ППВС 2	Геронтологія/Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах	90/2,5
ППВС 3	Менеджмент соціальної роботи/Соціальна робота з людьми похилого віку	162/4,5
ППВС 04	Документознавство/Діловодство	72/2
ППВС 05	Теорія та практика волонтерської роботи/Соціальна робота в громаді	72/2
ППВС 06	Соціологія громадської думки/Вікова психологія	252/7
ППВС 07	Практикум по спеціальності/Психологія управління	414/11,5
	Всього:	1206/33,5
Цикл професійної та практичної підготовки		
Цикл дисциплін самостійного вибору ВНЗ (ППВВ)		
ППВВ 1	Практична психологія в системі соціальної роботи	72/2
ППВВ 2	Основи психоконсультації та психокорекції	36/1
	Всього:	108/3
	Всього:	2826/78,5
	Разом:	8640/240

**Анотації дисциплін
НОРМАТИВНОЇ ЧАСТИНИ ОПП
та структурно-логічна схема їх викладання
ЦИКЛ ГУМАНІТАРНОЇ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ
ПІДГОТОВКИ**

1. Історія України

Мета: з позиції історичного досвіду формування розуміння сутності історичних перетворень, що відбуваються в сучасній Україні, а також почуття патріотизму, історичної науково обгрунтованої свідомості.

Предмет: історична діяльність і суспільне життя українського народу в соціально-політичній та державотворчій сферах суспільства.

Основний зміст: Витоки українського народу та його державності. Україна княжої доби та її роль у світовій історії. Україна у складі Польщі. Козацька доба. Визвольна війна українського народу середини XVII ст. Формування української держави. Велика руїна. Гетьманщина. Ліквідація української автономної державності. Україна у складі Російської та Австро-Угорської імперії. Україна в умовах капіталістичної модернізації економіки. Українська національна демократична революція 1917-1921 рр. Міжвоєнний період історії українського народу (1921-1939 рр.). Україна у роки Другої світової війни. Суспільно-політичний, соціально-економічний розвиток України від другої половини 40-х до початку 80-х рр. Національно-державне відродження українського народу. Незалежна Україна у сучасному світі.

2. Історія Української культури

Мета: формування знань про сутність культури як форми людської діяльності, її різновиди та історико-типологічні ознаки, роль у формуванні особистості та розвитку суспільства.

Предмет: культура як система потенційних та актуальних цінностей, їх зміст та функціонально-рольове призначення у системі суспільних відносин.

Змістовні модулі: Культура як соціальне явище. Діяльнісний підхід у культурології. Культура та природа. Культура та цивілізація. Періодизація культури, методологія вивчення культурних явищ, їх типологічні ознаки в контексті еволюції культурного процесу та культурно-історичних зв'язків. Компаративний аналіз культур. Еволюція культури. Генотипологія культур Заходу та Сходу, українського ідеалу. Культурний простір та зв'язки. Загальні риси сучасної культури. Ідея "прогресу". Контекстуалізація. Історичні етапи розвитку української культури.

3. Філософія

Мета: формування філософської культури, мислення та пізнання навколишнього світу та самого себе, навичок застосування філософської методології.

Предмет: найзагальніші та універсальні взаємозв'язки та взаємовідносини людини, природи та світу.

Змістовні модулі: Основні напрями, течії та школи в історії філософії. Філософське розуміння світу. Людське усвідомлення об'єктивної й суб'єктивної реальності. Основний зміст пізнавальної діяльності. Практичний спосіб людського буття. Мета та цінність людської діяльності. Форми та методи наукового пізнання. Філософське вчення про розвиток. Закони діалектики. Типологія філософських систем. Філософія людини, свідомості, пізнання та мови. Філософія суспільства, економіки, права, культури, науки, історії. Екофілософія. Філософія техніки, релігії, моралі, мистецтва. Аксиологія. Моделювання філософських проблем. Глобальні проблеми сучасності.

4. Політологія

Мета: формування розуміння сутності та перспектив політичних подій, явищ, політичної свідомості та політичної культури.

Предмет: механізм функціонування та розвитку політичних систем і політичних процесів.

Змістовні модулі: Політика як суспільне явище. Влада, види та форми; джерела та ресурси; поділ, способи досягнення та здійснення. Легітимність влади. Сутність політичних відносин та принципів. Форма правління. Політична система, її інститути. Ознаки та функції держави. Механізм державної влади. Форма державного устрою. Класифікація, функції політичних партій. Основні політичні течії та їх доктрини. Партійні системи. Виборчі системи - сутність та типи. Технологія виборчого процесу, громадсько-політичні організації, об'єднання та рухи. Політична система України. Теорія та практика сучасного політичного процесу, політична свідомість і політична культура. Тоталітаризм і тоталітарний режим. Авторитаризм та авторитарний режим. Основні риси демократичного режиму. Політичний режим в Україні на сучасному етапі. Внутрішня та зовнішня політика й міжнародні відносини. Способи політичного прогнозування.

5. Українська мова (за професійним спрямуванням)

Мета: формування необхідної комунікативної спроможності в сферах професійного спілкування в усній і письмовій формах, навичок практичного володіння мовою в різних видах мовленнєвої діяльності.

Предмет: обсяг з лексики та граматики мови, що дає можливість здійснювати професійне спілкування та одержувати необхідну професійну інформацію.

Змістовні модулі: Лексичні, орфографічні, морфологічні та синтаксичні норми сучасної української літературної мови. Складноскорочені слова, аббревіатури та графічні скорочення. Нормативність і правильність мовлення: орфоепічні норми, норми слововживання, граматичні норми. Синонімічний вибір слова. Багатозначні слова та контекст. Номенклатурні назви в професійній мові. Терміни, професіоналізми та фразеологізми. Аббревіатури фахових термінів у певній професійно-орієнтованій галузі.

Озвучене мовлення та його особливості. Композиція мовлення. Лексико-граматичні засоби релевантного відтворення комунікативних намірів на письмі. Вимоги до професійних текстів: об'єктивність викладу, логіка, послідовність, повнота інформації, точність, лаконічність, стандартність.

Культура мовлення. Мовленнєвий етикет спілкування: мовні моделі звертання, ввічливості, вибачення, погодження тощо.

6. Іноземна мова (за професійним спрямуванням)

Мета: формування необхідної комунікативної спроможності в сферах професійного та ситуативного спілкування в усній і письмовій формах, навичок практичного володіння іноземною мовою в різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, що обумовлена професійними потребами; оволодіння новітньою фаховою інформацією через іноземні джерела.

Предмет: обсяг з лексики та граматики іноземної мови, що дає можливість здійснювати професійне спілкування та одержувати необхідну професійну інформацію з іноземних видань.

Змістовні модулі: Фонетичні норми іноземної мови. 2000 лексичних одиниць, знання яких забезпечує студентам можливість вести бесіду з фаху та одержувати інформацію з іноземних письмових та усних джерел, а також граматичний матеріал - нормативна граматики іноземної мови. Аудіювання та мовлення. Лексичний мінімум (категорії буття, їх властивості та відносини; географічні, демографічні, економічні та політичні дані) конкретної країни світу, мова якої вивчається. Лексичний мінімум регіональних та соціальних відмінностей між Україною та країною, мову якої вивчають. Ознайомче та пошукове читання з визначеною швидкістю без словника. Вивчаюче читання з визначеною кількістю невідомих слів (із використанням словника).

ЦИКЛ ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОЇ (ФУНДАМЕНТАЛЬНОЇ) ПІДГОТОВКИ

1. Історія соціальної роботи

Мета: ознайомлення студентів з генезою виникнення та розвитку соціальної роботи як особливої сфери діяльності людини, наукової галузі, навчальної дисципліни, використовуючи системний підхід; ознайомлення студентів з особливостями становлення і розвитку соціально-педагогічної роботи та соціально-педагогічних ідей на різних історичних етапах.

Предмет: використання знань з історії соціальної роботи для поглибленого дослідження теорії і методів соціальної роботи.

Змістовні модулі: Організація соціальної допомоги в античному та середньовічному суспільстві. Соціальна допомога та взаємодопомога у прадавніх слав'янських общинах. Основні тенденції благодійності в Київській Русі (X-XIII ст.). Державне піклування в Україні: становлення та розвиток (друга половина XVII-перша половина XIX ст.). Благодійні громади та союзи в соціальному піклуванні України (друга половина XVIII- початок XX ст.). Приватна благодійність. Міське самоуправління кінця XIX- початку XX ст. і його соціальна роль. Церковно-монастирська благодійність XVIII-XX ст. Здійснення соціальної роботи в країнах Європи у 16 – 18 ст. Становлення системи державного соціального забезпечення та приватної благодійності в Західній Європі в 19 ст. Започаткування соціальної роботи як професійного виду діяльності (поч. 20 ст.). Архаїчний період та період громадської благодійності (до 16 ст.). Періоди церковно-державної та державної благодійності (16 ст. – поч. 20 ст.) Державне соціальне забезпечення у колишньому СРСР. Традиції соціального захисту громадян в УРСР, їх вплив на становлення науки «соціальна робота». Становлення наукових підходів до соціальної роботи в незалежній Україні. Діалектика взаємодії тенденцій сучасної світової науки «соціальна робота» з особливостями її становлення та розвитку в Україні.

Зміни парадигми соціального захисту при переході до ринкових відносин. Система соціального захисту громадян у сучасній Україні. Соціальна робота як професійна діяльність в Україні.

2. Історія соціології та соціологічних вчень

Мета: вивчення процесу формування та розвитку соціологічного знання про спільноти, людину, суспільство, закономірності їх розвитку та функціонування, історичні особливості їх пізнання, засвоєння гносеологічного досвіду соціології, набутого в процесі апробації людською історією, використання позитивних, науково обґрунтованих досягнень різних соціологічних шкіл.

Предмет: еволюція розвитку історичних форм і напрямів дослідження й пізнання соціальних груп, суспільства.

Змістовні модулі: історія протосоціологічного знання, класична соціологія XIX- початку XX ст., соціологія XX ст..

3. Вступ до спеціальності

Мета: допомога студентам опанувати основні питання самоорганізації, навчальної діяльності у ВНЗ; ознайомити студентів із засадами соціальної роботи, особливостями її розвитку в Україні, відмінностями у роботі з різними групами клієнтів, які потребують соціальної підтримки; сформувати

гуманістично орієнтований професійний світогляд майбутнього соціального працівника.

Предмет: професійна підготовка спеціаліста використовувати теоретичні знання у вирішенні професійних завдань.

Змістовні модулі: Загальна характеристика взаємозв'язків соціальної роботи з іншими соціально-гуманітарними дисциплінами. Соціологія і соціальна робота Взаємозв'язки соціальної роботи із психологією. Педагогіка і соціальна робота Соціальна робота і історія Соціальна політика і соціальна робота Структура професійного спілкування у соціальній роботі Комунікативний аспект спілкування в соціальній роботі Взаємодія у процесі професійного спілкування Міжособистісне розуміння Деформації (викривлення) у спілкуванні Сутність конфлікту і діяльність, спрямована на подолання конфліктних ситуацій

4. Загальна соціологічна теорія

Мета: сприяти формуванню у студентів основ знань про соціальну систему суспільства, розуміння сутності соціального життя, з'ясування місця і функцій соціального явища та процесу в межах цілого.

Предмет: соціальна організація, соціальна життєдіяльність та соціальний розвиток людини та суспільства.

Змістовні модулі: Сутність та історія соціологічної науки. Методологічні основи соціології. Суспільство як соціальна система, його соціальна структура. Соціологічний аналіз. Соціальна стратифікація, її динаміка. Особистість у системі соціальних зв'язків. Соціальні інститути та процеси. Базисні компоненти соціального життя. Соціологія економічного життя, соціологія молоді, соціологія сім'ї. Соціологія праці. Соціологія особистості. Соціальна діяльність та поведінка особи. Методологія та техніка соціологічних досліджень.

5. Теорія соціальної роботи

Мета: цілісне уявлення про основи соціальної роботи як теорії, практики, навчальної дисципліни та професійної діяльності, в обґрунтуванні соціальної роботи з різними об'єктами та соціальної роботи в різних соціальних інституціях.

Предмет: базові знання з теорії та методів соціальної роботи.

Змістовні модулі: Зв'язок між теоріями та моделями соціальної роботи. Класифікація теорій соціальної роботи (психолого-орієнтовані, соціолого-орієнтовані, комплексно-орієнтовані тощо). Характеристика моделей соціальної роботи в межах різних типів тощо. Психолого-орієнтовані моделі соціальної роботи (психодинамічна, екзистенціальна, гуманістичні моделі). Соціолого-орієнтовані моделі соціальної роботи (структурна соціальна робота: «моделі життя»), екологічні теорії, марксистська модель, соціально-радикальна модель і

т. п.). комплексно-орієнтовані моделі соціальної роботи (рольові ігри, соціально-педагогічна модель, когнітивна модель тощо).

Соціальне обслуговування населення: сутність, принципи. Структури системи соціального обслуговування, її елементи. Види соціального обслуговування: матеріальна допомога, соціальний патронаж, соціальне обслуговування в стаціонарних умовах, надання тимчасового притулку, денне перебування в установах соціального обслуговування, консультативна допомога, реабілітаційні послуги. Основні функції установ соціального обслуговування: соціальної допомоги, консультування, соціальної корекції та реабілітації, інформування населення тощо.

6. Соціальне забезпечення населення

Мета: полягає у формуванні в студентів розуміння сутності, змісту, функцій та завдань соціальної політики, уявлень про основні напрямки та механізми реалізації соціальної політики в Україні, а також у спонуканні студентів до осмислення своєї майбутньої професійної діяльності. Курс повинен сформувати чіткі уявлення про існуючі проблеми соціальної політики в Україні та професійні можливості соціолога і соціального працівника створювати й реалізовувати проекти, спрямовані на вирішення конкретних проблем соціальної політики.

Предмет: теоретико-методологічні основи соціальної політики та її місце в системі управлінських знань..

Змістовні модулі: Соціальне забезпечення як суспільна теорія і практика Трансформація соціуму і суспільна безпека Пояснить поняття «суспільний клас» Пояснить, чим соціальна група відрізняється від соціальної спільноти Охарактеризуйте державні інструменти соціального забезпечення Охарактеризуйте зв'язок соціальної роботи і соціального забезпечення Предмет, об'єкт і суб'єкти соціального забезпечення Моделі соціального забезпечення в країнах Заходу Зміст соціального забезпечення Основні соціальні суперечності в сучасній Україні Соціальна структура суспільства (страсти і класи) Соціальне забезпечення як системна технологія вирішення соціальних проблем Недержавні суб'єкти-інститути соціального забезпечення Держава як суб'єкт соціального забезпечення Можливі шляхи соціально-економічного розвитку сучасного світу Поняття «соціальне становище» Основні соціальні проблеми сучасного українського суспільства

7. БЖД

Мета: навчити студентів основам безпеки життєдіяльності людини у повсякденних умовах виробництва й побуту, та в умовах надзвичайних ситуацій.

Предмет: технологія безпеки життєдіяльності яка використовується на підприємствах, установах та об'єктах господарства країни.

Змістовні модулі: Характеристики навколишнього, виробничого й

побутового середовища. Небезпечні й шкідливі фактори середовища й наслідки їх негативних дій. Характеристику осередків ураження, які виникають у надзвичайних ситуаціях мирного та воєнного часу. Засоби захисту населення від вражаючих, факторів аварій, катастроф, стихійного лиха й застосування сучасної зброї. Основи стійкості роботи підприємства і промислових об'єктів у надзвичайних ситуаціях.

8. Конфліктологія в соціальній роботі

Мета: опанувати базові знання з актуальних питань конфліктології та побудови продуктивних людських взаємовідносин, а також набути умінь та навичок вирішення конфліктів у діловій та професійних сферах, у приватному житті, у міжнародних відносинах.

Предмет: методи прогнозування, діагностування та регуляції конфліктів.

Змістовні модулі: Поняття, об'єкт та предмет конфлікту. Об'єктивні та суб'єктивні елементи конфлікту. Проблема типології конфліктів. Структурні елементи конфлікту. Класифікація конфліктів. Межі конфлікту. Конструктивні та деструктивні функції конфлікту. Поняття та види внутрішньоособистісних конфліктів. Типологія міжгрупових конфліктів. Політичні конфлікти. Етнічні конфлікти. Специфіка конфлікту в організації. Організаційні конфлікти. Виробничі конфлікти. Трудові конфлікти в організації. Інноваційні конфлікти. Труднощі профілактики конфліктів та способи їх попередження. Проблема конфліктних особистостей. Сучасний менеджмент і профілактика конфліктів. Корпоративна культура, ділова етика та попередження конфліктів. Тактика уникнення конфлікту та метод насилля. Підходи до вирішення конфлікту. Тактика прихованих дій. Основні механізми реалізації тактики взаємного виграшу. Універсальні засоби вирішення конфліктів і його результати. Медіація як спосіб вирішення конфлікту.

9. Соціальна політика в Україні

Мета: формуванні в студентів розуміння сутності, змісту, функцій та завдань соціальної політики, уявлень про основні напрямки та механізми реалізації соціальної політики в Україні.

Предмет: професійні можливості соціолога і соціального працівника створювати й реалізовувати проекти, спрямовані на вирішення конкретних проблем соціальної політики.

Змістовні модулі: Роль держави та інших соціальних суб'єктів в реалізації соціальної політики. Суб'єктами соціальної політики також виступають й інститути громадянського суспільства – неурядові, некомерційні, безприбуткові організації. Профспілки займають провідну роль в системі громадських організацій. З ними пов'язана політика соціального партнерства, введення в практику колективних договорів і угод. Політичні партії формують ідеологію, програми, забезпечують представництво інтересів соціальних груп у законодавчій владі. Фонди, страхові та благодійні, надають певну матеріальну допомогу членам суспільства, які її потребують. Соціальна політика як системна соціальна технологія. Одним з помітних соціальних наслідків економічної

трансформації українського суспільства, який безпосередньо вплинув на становище працівників, стало скорочення їх чисельності внаслідок зупинки підприємств, заборгованості влади по виплаті заробітної плати, низького рівня останньої. Якщо порівняти динаміку зайнятості по галузях народного господарства, то легко побачити, що скорочення працівників більш за все торкнулось промисловості.

Демографічна криза і соціальна політика в Україні. Соціальний захист – це комплекс організаційно-правових та економічних заходів, спрямованих на забезпечення життя, здоров'я та добробуту населення в конкретних економічних умовах. Попередження соціальної напруженості в суспільстві.

10. Соціальна психологія

Мета: оволодінню студентами психологами професійними знаннями, уміннями та навичками, що можуть бути застосовані в різних контекстах індивідуальної та групової психосоціальної роботи: психологічна допомога, психологічне сприяння, психологічна підтримка, соціально-психологічний супровід.

Предмет: просвітницьку роботу, психопрофілактику, психодіагностику, психологічний розвиток, психокорекцію, психологічне консультування та немедичну психотерапію з різними категоріями клієнтів.

Змістовні модулі: Загальне поняття про сучасну практичну психологію як застосування психологічних концепцій для дослідження особистості та для формування стратегій соціальної допомоги. Місце та специфічні функції практичної психології в системі соціальної роботи у загальній сукупності соціально-гуманітарних знань. Специфіка формування і функціонування Національної системи соціально-психологічної служби.

Проблема взаємодії практичного психолога з представниками суміжних професій, які працюють в соціальній сфері, а також перспективи розвитку практичної психології в соціальних службах України. Місце практичної психології в системі міжгалузевих зв'язків психологічної науки. Вплив ідей основних психологічних теорій на психосоціальну практику: психодинамічний, поведінковий, екзистенційно-гуманістичний, когнітивний, постмодерністський та інші сучасні напрямки та теоретичні концепції практичної психології. Філософсько-методологічні засади практичної психології в соціальній роботі. Історія становлення та розвитку практичної психології в соціальній роботі.

11. Соціальний маркетинг

Мета: отримання знань та навичок щодо сучасних методів, механізмів, інструментів соціального маркетингу.

Предмет: системи поглядів і спеціальних знань у галузі соціального маркетингу і, набуття практичних навичок щодо просування соціального продукту або послуги на ринку.

Змістовні модулі: Сутність, зміст, цілі та задачі маркетингу. Концепція і

філософія маркетингу. Зміст і основні спрямування маркетингових досліджень та система маркетингової інформації. Сегментація ринку. Формування маркетингової стратегії.

Маркетингова продуктова, цінова, збутова, комунікаційна стратегії підприємств. Особистий продаж в комплексі маркетингових комунікацій. Стимулювання збуту, пропаганда та реклама в комплексі маркетингових комунікацій. Засоби розповсюдження реклами. Виставки і ярмарки. Фірмовий стиль підприємства. Організація і контроль маркетингу підприємств. Сучасні комп'ютерні технології і Internet в соціальному маркетингу. Створення цінності на ринку соціальних послуг. Реклама, персональні продажі, стимулювання збуту, пропаганда. Планування соціального маркетингу. Маркетинговий план. Структура маркетингового плану.

12. Соціальна робота в сфері зайнятості населення

Мета: теоретико-методичне обґрунтування основних напрямів розвитку сфери зайнятості населення в Україні та практичних заходів щодо створення нових робочих місць і розвитку цієї сфери.

Предмет: є теоретико-методичні та прикладні аспекти розвитку сфери зайнятості.

Змістовні модулі: Зайнятість населення як соціальна проблема. Основні принципи соціальної профілактики незайнятості населення. Державні гарантії права на вибір виду діяльності. Регулювання та організація зайнятості населення. Компенсації і гарантії при втраті роботи. Теоретичні аспекти дослідження проблем зайнятості Сутність, форми та види зайнятості Необхідність державного регулювання зайнятості Сучасний стан та проблеми зайнятості населення України Аналіз економічної активності та зайнятості населення в Україні Основні проблеми зайнятості населення в Україні Проблеми та перспективи зайнятості населення і відтворення робочої сили в Україні Шляхи вдосконалення державної політики у сфері зайнятості Аспекти концепції змішаного регулювання зайнятості населення.

13. Економічна соціологія

Мета: сформувати систему базових соціологічних знань з економічної соціології. Опанувати основні соціологічні категорії, зрозуміти суть, структуру і функції цієї науки, складність і багатогранність економічного життя суспільства як соціологічного явища, його соціальні характеристики, тенденції і механізми розвитку.

Предмет: соціально-економічні відносини, що виникають між суб'єктами у процесі економічної діяльності.

Змістовні модулі: Економічне життя в суспільстві як соціальне явище. Економічна поведінка, її види і характеристики. Економічна культура суспільства; її функції й особливості.

14. Основи охорони праці

Мета: навчити студентів основам безпеки життєдіяльності людини у повсякденних умовах виробництва й побуту, та в умовах надзвичайних ситуацій.

Предмет: технологія безпеки життєдіяльності яка використовується на підприємствах, установах та об'єктах господарства країни.

Змістовні модулі: Характеристики навколишнього, виробничого й побутового середовища. Небезпечні й шкідливі фактори середовища й наслідки їх негативних дій. Характеристику осередків ураження, які виникають у надзвичайних ситуаціях мирного та воєнного часу. Засоби захисту населення від вражаючих, факторів аварій, катастроф, стихійного лиха й застосування сучасної зброї. Основи стійкості роботи підприємства і промислових об'єктів у надзвичайних ситуаціях.

15. Соціальне партнерство

Мета: отримання студентами наукового знання основ соціального партнерства, врахування історично складеної багатозначності поняття соціального партнерства, конкретних методів соціальної роботи в контексті партнерства, а також набуття вмінь щодо використання таких методів та здійснення заходів щодо забезпечення соціального партнерства..

Предмет: аналіз проблеми соціального партнерства в контексті історичного розвитку й основних характеристик сучасного стану суспільства.

Змістовні модулі: Поняття соціального партнерства. Історичні передумови становлення партнерських відносин. Принципи соціального партнерства. Система і механізми соціального партнерства. Держава в системі соціального партнерства. Український досвід розвитку соціального партнерства. Світовий досвід розвитку соціального партнерства. Можливості імплементації світового досвіду розвитку соціального партнерства в Україні. Об'єктивні умови становлення і розвитку підприємницьких спілок. Основні функції об'єднання підприємців в системі соціального партнерства. Організаційні форми та принципи створення об'єднань підприємців. Загальні принципи планування і організації роботи щодо встановлення соціально-партнерських відносин у різних сферах (ЖКГ, освіта, охорона здоров'я тощо).

16. Технології соціальної роботи

Мета: ознайомити студентів з теоретичними основами соціальних технологій і технологій соціальної роботи, загальними технологіями та міждисциплінарними технологіями і методиками, що використовуються в соціальної роботі, їх основними принципами, типологією, теоретичними основами розробки; а також розглянути конкретні технології соціальної роботи з різними категоріями соціальних клієнтів, практичний досвідом застосування технологізації у соціальній роботі на прикладах конкретних соціальних груп в

різних сферах життя.

Предмет: технології соціальної роботи в Україні та світі.

Змістовні модулі: Методологічні і методичні аспекти вивчення соціальної роботи. Історія і сучасні тенденції розвитку соціальної роботи. Вітчизняні правові акти щодо соціальної роботи. Міжнародні правові акти та роль міжнародних організацій у розробці і здійсненні інтеграційної політики у сфері соціальної роботи, соціальної освіти. Концептуально-організаційні моделі соціальної роботи і соціальної освіти в Україні. Концептуально-організаційні моделі соціальної роботи і соціальної освіти в Україні. Технології соціальної роботи з окремими категоріями клієнтів в Україні. Технології соціальної роботи з окремими категоріями клієнтів в зарубіжних країнах.

Система соціальної роботи та соціальної освіти в Україні. Соціальна робота та підготовка соціальних працівників в США. Розвиток соціальної роботи і соціальної освіти у Великобританії: традиції та сучасність. Система соціального захисту, соціальної роботи і підготовки фахівців соціальної сфери у Німеччині. Соціальна робота та підготовка соціальних працівників у Франції. Становлення і розвиток сучасної системи соціального обслуговування населення у країнах СНД.

17. Актуальні проблеми соціальної роботи

Мета: сформувати готовність студентів до соціальної роботи з особами з різного роду залежністю.

Предмет: процес організації соціальної роботи з особами з різного роду залежністю.

Змістовні модулі: Хімічна залежність як біопсихосоціальне явище, її природа та закономірності формування Соціальні механізми та наслідки вживання адиктивних речовин Принципи профілактики хімічної залежності та міжнародний досвід у цій галузі Характеристика національного та міжнародного законодавства . Особливості соціальної роботи в галузі протидії та зменшення шкоди від вживання адиктивних речовин Соціальна робота з особами, що вживають алкоголь Соціальна робота з особами, що вживають наркотичні та психоактивні токсичні речовини.. Принципи зменшення шкоди від вживання наркотичних речовин. Соціальні, медичні та юридичні особливості у формуванні стратегії протидії розповсюдженню адиктивних речовин. Історія антинаркотичного законодавства України. Конвенційні норми міжнародного права, що регулюють обіг наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів. Характеристика Закону України «Про обіг в Україні наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів». Особливості Закону України «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними».

18. Соціальна робота з різними групами клієнтів

Мета: вивчення основних технологічних аспектів соціальної роботи з різними групами клієнтів. Ознайомитись з теоретичними засадами соціальної роботи з різними групами клієнтів. Вивчити можливості реалізації спеціально-наукових методів у соціальній роботі. Охарактеризувати загальні технології діяльності соціального працівника. Вивчати технології організації соціальної роботи з різними групами клієнтів.

Предмет: специфіка роботи в соціальній сфері з різними групами клієнтів.

Змістовні модулі Спеціальні групи клієнтів соціальної роботи, принципи та критеріїв вибору ефективних методів втручання в роботі з ними. Чинники, що зумовлюють особливі потреби цих людей, специфіка самих потреб, пріоритетності завдань, з якими слід працювати соціальному працівникові, вибір ефективних способів їх вирішення.

19. Інформатика та комп'ютерна техніка

Мета: надання знань зі структури, функцій, принципів дії інформаційних систем в соціальній індустрії та практичне закріплення суттєвих аспектів роботи з ними.

Предмет: інформаційно-довідкові системи, бази даних, Інтернет-технології, системи бронювання і резервування, автоматизовані інформаційні системи соціальних підприємств.

Змістовні модулі: Поняття інформаційних систем. Призначення і функції інформаційних систем у сфері соціального забезпечення. Стан впровадження інформаційних технологій у сфері соціального забезпечення. Бази даних у сфері соціального забезпечення. Інтернет-технології у сфері соціального забезпечення. Інформаційні системи бронювання і резервування послуг. Глобальні дистриб'юторні системи у сфері соціального забезпечення. Інформаційні системи управління у сфері соціального забезпечення. Інформаційні технології створення соціального продукту. Спеціальні інформаційні програми у сфері соціального забезпечення.

20. Методика соціальних досліджень

Мета: опанувати основи прикладної соціології, зокрема засвоїти комплекс конкретних сучасних методів професійної діяльності соціолога, сучасні методи збирання та обробки соціологічної інформації. Сформувати систему знань і умінь відносно методів соціологічного дослідження, створення і обробки банку інформації, здійснення аналізу, узагальнення отриманої інформації, складення висновків і рекомендацій.

Предмет: методи збирання та обробки соціологічної інформації.

Змістовні модулі: Сучасні методи соціологічних досліджень, метод опливання, метод спостереження, аналіз соціологічної інформації, звіт і

презентація інформації.. Сутність соціальних і соціологічних досліджень. Методологічні засади прикладної соціології. Класифікація методів які використовуються прикладних дослідженнях. Комплексний міждисциплінарний і системний підходи в прикладних дослідженнях. Логіка прикладного соціологічного дослідження. Методологія пізнавальної і методологія практичної діяльності. Спостереження як метод збору соціальної інформації. Методи опитування у соціальних дослідженнях. Соціометрія як метод збору соціальної інформації. Практичне використання знань про соціологічні закони. Програмування і моделювання процесу прикладного соціологічного дослідження. Застосування соціологічних теорій до практики. Способи розробки методик прикладного соціологічного дослідження. Прикладні соціологічні методи, що супроводжують практику. Прикладний соціальний аналіз. Види соціологічних досліджень. Способи і форми впровадження результатів прикладної соціології.

ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

1. Навчальна (ознайомча) практика

Метою є оволодіння студентами сучасними методами та формами професійної діяльності.

Предмет: формування у майбутніх фахівців, на базі одержаних у вищому навчальному закладі знань, практичних прийомів та навичок професійно діяльності.

Змістовні модулі: Ознайомча співбесіда з керівником фірми. Ознайомлення з посадовими інструкціями та обов'язками на робочому місці. Створення календарного плану практики. Підготовка робочого місця до виконання своїх функціональних обов'язків. Виконання своїх функціональних обов'язків. Підготовка документації проходження практики. Підсумковий звіт про проходження практики.

2. Навчальна (ознайомча) практика

Метою є поліпшення якості підготовки студентів до майбутньої професійної діяльності завдяки поєднанню здобутих знань із практичними навичками та уміннями, отриманими в ході практики під час ознайомлення студентів з організацією функціонування системи соціального захисту населення.

Предмет: формування у майбутніх фахівців, на базі одержаних у вищому навчальному закладі знань, практичних прийомів та навичок професійно діяльності.

Змістовні модулі: Нормативно-правових актів, що регламентують діяльність базових органів та установ, у яких проходить навчальна практика, а також інших нормативних актів, що стосуються питань їх діяльності (інструкцій, розпоряджень, функціональних обов'язків, інформаційних листів

тощо).

Поняття та завдання державної виконавчої служби; структуру органів державної виконавчої служби; компетенцію органів і посадових осіб, які здійснюють примусове виконання рішень; рішення, що підлягають виконанню державною виконавчою службою; заходи примусового виконання рішень; правовий статус державного виконавця та порядок призначення державних виконавців на посаду, їх права і обов'язки.

Створення календарного плану практики. Підготовка робочого місця до виконання своїх функціональних обов'язків. Виконання своїх функціональних обов'язків. Підготовка документації проходження практики. Підсумковий звіт про проходження практики.

3. Виробнича практика

Мета практики: ознайомити студентів із сучасними соціальними службами та їх діяльністю, удосконалити професійні вміння та навички студентів на основі залучення до безпосередньої практичної діяльності у роботі цих служб щодо надання практичної соціальної допомоги клієнтам, які її потребують.

Предмет: забезпечити знайомство студентів з процесом соціальної роботи, який є основою викладання практичної соціальної роботи, а також з методами соціальної роботи напередодні завершення основного курсу навчання відповідно до кваліфікаційно-освітнього рівня “бакалавр”

Змістовні модулі: Організація соціального захисту населення. Соціально-економічна підтримка населення. Соціально-правова підтримка населення. Медико-соціальна робота з населенням. Соціальна реабілітація дітей з обмеженими можливостями. Соціальна реабілітація дорослих з обмеженими можливостями. Трудова терапія осіб з обмеженими можливостями. Психосоціальна робота з населенням. Соціально-педагогічна робота з сім'ями і дітьми. Основи соціальної роботи з дітьми дошкільного віку. Основи шкільної соціальної роботи. Соціальна робота з асоціальними дітьми. Основи соціальної роботи з людьми похилого віку. Вулична соціальна робота. Соціальна робота в недержавних громадських організаціях. Етика соціального працівника.

4. Державний екзамен

Мета: контроль та оцінювання рівня знань, отриманих студентом протягом навчання.

Предмет: визначати рівень засвоєння студентами матеріалів, вміння самостійно аналізувати складні явища та процеси, активно використовувати набуті знання у своїй професійній та суспільній діяльності.

Змістовні модулі: Суспільна допомога та філантропічна діяльність як підґрунтя соціальної роботи. Генеза громадської та державної підтримки в Україні. Становлення соціальної роботи в країнах Європи та США. Соціально-психологічні теорії соціальної роботи. Соціологічні та комплексні моделі

соціальної роботи. Технології соціальної роботи: вітчизняна практика та зарубіжний досвід. Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах. Технологія соціальної роботи з молоддю. Соціальний захист жінок та соціальна робота з ними. Технології соціальної роботи з особами, що мають обмеження життєдіяльності. Технології соціальної роботи з особами похилого віку. Організація соціальної роботи на підприємстві. Технологія соціальної роботи в системі охорони здоров'я. Технологія соціальної роботи в сільській місцевості. Технології соціальної роботи в культурно-дозвіллевій сфері.

ВИБІРКОВА ЧАСТИНА

ЦИКЛ ГУМАНІТАРНОЇ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Цикл дисциплін самостійного вибору ВНЗ

1. Загальна психологія

Мета: надати студентам знання з психології спілкування в соціальній роботі та сформуванню навички міжособистісної комунікації.

Предмет: психологічні закономірності спілкування на особистісному рівні.

Змістовні модулі: Міжособистісне спілкування та його різновиди. Психологія сприйняття людини людиною. Психологія оцінки людини. Психологічні помилки та пастки на шляху міжособистісного спілкування. Основні психологічні типи та їх характерні комунікативні риси.

2. Риторика

Мета: надати студентам знання з основ класичної та сучасної риторики, сформуванню їх риторичну культуру.

Предмет: основи красномовства.

Змістовні модулі: Риторика, як наука та мистецтво. Розділи риторики. Місце риторики в професійній діяльності людини. Розвиток риторики в Давній Греції та в Давньому Римі. Перші школи ораторської майстерності. Розвиток політичного та судового красномовства в Давній Греції. Ораторська діяльність видатних діячів античності: Платона, Аристотеля, Сократа, Демосфена, Цицерона. Основні праці з риторики Аристотеля, Цицерона та Квінтіліана. Ораторська діяльність Феофана Прокоповича. Роль М.Ломоносова в розвитку риторики. Ораторська спадщина Г. Скороводи. Красномовство Київської Русі. Розвиток красномовства в XIX ст.: праці М.Гоголя, А. Чехова з проблем риторики. Розвиток політичного та судового красномовства. Розвиток риторики в 20 ст. Роль вчених письменників та видатних ораторів в формуванні сучасної риторики. Політичне красномовство, його риси, типи, та жанри. Вимоги щодо академічного красномовства: науковість, інформаційність, практичне спрямування та емоційна впливовість. Судове красномовство, його риси та

вимоги. Захисні та обвинувачувальні промови. Правила судової етики. Соціально-побутове красномовство, його риси та жанри. Емоційність, виразність та доречність урочистих промов. Індивідуальні риси соціально-побутового красномовства. Релігійне красномовство його роль в формуванні духовної культури суспільства. Техніка мовлення як основний механізм усного виступу. Структура мовленевого апарата. Голос та його особливості: висота, сила, тембр, емоційність. Вербальні засоби публічного виступу. Основи полемічного мистецтва. Взаємодія оратора і аудиторії. Методика підготовки публічного виступу.

3. Основи вчень про державу і право

Мета: формування правової культури та вмінь користування нормативно-правовими актами.

Предмет: правові відносини у суспільстві.

Змістовні модулі: Основи теорії права та держави. Права, свободи й обов'язки людини та громадянина. Конституція України - Основний закон держави. Основи конституційного права. Основи цивільного права. Громадяни та юридичні особи як суб'єкти цивільного права. Цивільна правоздатність і цивільна дієздатність. Право власності та його конституційний захист. Форми та види власності. Поняття цивільної угоди та цивільного договору. Поняття цивільної угоди та цивільного договору купівлі-продажу, майнового найму (оренди). Договір позики. Поняття спадщини. Спадкування за законом і за заповітом. Перша та друга черга спадкоємців. Основи трудового права. Основи екологічного права. Основи права про соціальний захист населення. Основи шлюбно-сімейного права. Поняття шлюбу, умови та порядок його укладення. Підстави та порядок розірвання шлюбу. Визнання шлюбу недійсним. Майнові права подружжя. Опіка та піклування. Основи житлового права. Основи фінансового права. Основи адміністративного права. Основи кримінального права. Загальна характеристика Кримінального кодексу України. Поняття та ознаки злочину. Види кримінальних покарань. Поняття неосудності. Кримінальна відповідальність неповнолітніх.

4. Правові засади соціальної роботи

Мета: загальні (галузеві) принципи права соціального захисту як галузі права можна поділити на змістовні та формальні. Змістовні принципи формулюють загальні засади змісту права на соціальний захист. Формальні принципи відображають якість юридичного механізму забезпечення такого права.

Предмет: сучасний методологічний підхід до побудови юридичного механізму соціального захисту.

Змістовні модулі: Предмет і об'єкт дисципліни. Суспільство як соціальна система основи системного аналізу. Регіон, як об'єкт державного управління та регіональна політика. Закордонна практика регіональної політики. Система

регіональних органів влади. Законодавчий орган влади. Система органів виконавчої влади. Регулювання діяльності органів місцевого самоуправління. Види контролю за діяльністю органів влади. Основні характеристики. Економічна безпека регіону. Концепція розвитку. Загальні положення. Прибутки регіональних бюджетів. Розходи регіональних бюджетів. Регіональне казначейство. Бюджетні та не бюджетні фонди. Підтримка ділової активності. Ціноутворення. Регіональні державні замовлення. Регіональна політика держав-членів ЄС. Механізми програмного підходу і планування в Західній Європі. Можливість використання програмних механізмів в Україні. Положення кабінету міністрів України. Формування спеціалізованих центрів.

5. Економічна теорія

Мета: набуття майбутніми фахівцями глибоких економічних знань, формування у них нового економічного мислення, адекватного ринковим відносинам; формування навичок аналізувати реальні економічні процеси і приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою практичною діяльністю.

Предмет: основоположні економічні категорії, економічні закони та принципи функціонування економічних систем; економічні відносини, господарчі механізми та дії людей, спрямовані на ефективне господарювання в умовах обмежених економічних і природних ресурсів; особливості ринкових перетворень економіки України; сучасні процеси глобалізації економічного життя людства.

Змістовні модулі: Предмет економічної теорії, методи пізнання економічних процесів і явищ. Економічні категорії та закони. Функції економічної теорії. Економічна система та її типи. Власність, її види, структура та місце в економічній системі. Економічні потреби та економічні інтереси. Суспільне виробництво, його сутність, структура та форми організації. Економічне зростання, його типи та моделі. Економічна ефективність суспільного виробництва та її показники. Товарне виробництво та закони його функціонування. Економічні та неекономічні блага. Сутність та функції грошей. Грошова система. Закони грошового обігу. Ринок і закони його функціонування. Функції ринку. Інфраструктура ринку. Сутність капіталу, його кругообіг та оборот капіталу. Генезис і природа позичкового та торговельного капіталу. Торговельний прибуток. Позичковий відсоток. Акціонерний капітал. Конкуренція та монополія в ринковій системі. Сутність і основні види конкуренції. Антимонопольна політика та антимонопольне законодавство. Ринкові відносини в аграрному секторі економіки. Сутність та види доходів населення. Соціальний захист населення. Суспільне відтворення. Циклічність суспільного виробництва. Основні форми та методи державного регулювання економіки. Теоретичні заходи переходу України до ринкової економіки. Закономірності розвитку сучасного світового господарства. Глобалізація світогосподарських зв'язків та загальноцивілізаційні проблеми людства.

6. Фізичне виховання

Мета: забезпечення підтримки та розвитку фізичного і морального здоров'я, комплексного підходу до формування розумових та фізичних якостей особистості.

Предмет: процес підтримання загальнофізичної та професійної працездатності.

Змістовні модулі: Містить теоретичний та практичний розділи. Теоретичний розділ; зміст, організація та методика індивідуальних тренувань; способи самоконтролю за станом свого здоров'я; розвиток фізичних якостей, профілактика травматизму. Класифікація фізичних вправ. Практичні заняття, спрямовані на вирішення конкретних завдань з фізичного виховання студентів за допомогою використання програмних видів спорту: легка атлетика, спортивні ігри (настільний теніс, волейбол, баскетбол, футбол, бадмінтон), плавання, пауерліфтинг, рукопашний бій, дзюдо, шейпінг, гімнастика. Фізичний тренінг. Традиційні види фізичних вправ: командні, індивідуальні. Нетрадиційні види фізичних вправ: авторські, нові фізкультурно-оздоровчі технології. Психофізичний тренінг. Особиста гігієна. Гігієна розумової праці. Гігієна харчування. Гігієнічні норми й вимоги до місць занять. Використання природних чинників власного загартування з метою протидії несприятливим факторам навколишнього середовища. Прийоми масажу та самомасажу. Правила запобігання фізичній перевтомі, перетренуванню, перенапрузі, іншим кризовим проявам. Формування вмінь впевнено і кваліфіковано виконувати фізичні вправи; проводити індивідуальне фізичне тренування з використанням методів самоконтролю за функціональним станом організму; застосовувати фізичні вправи з метою активного удосконалення індивідуальних та професіонально-значущих якостей. Методики побудови індивідуальних програм забезпечення фахової дієздатності (професійної діяльності) та програм оздоровлення.

ЦИКЛ ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОЇ (ФУНДАМЕНТАЛЬНОЇ) ПІДГОТОВКИ

Цикл дисциплін самостійного вибору ВНЗ

1. Соціологія політики

Мета: формування розуміння сутності та перспектив політичних подій, явищ, політичної свідомості та політичної культури.

Предмет: механізм функціонування та розвитку політичних систем і політичних процесів.

Змістовні модулі: Політика як суспільне явище. Влада, види та форми; джерела та ресурси; поділ, способи досягнення та здійснення. Легітимність влади. Сутність політичних відносин та принципів. Форма правління. Політична система, її інститути. Ознаки та функції держави. Механізм

державної влади. Форма державного устрою. Класифікація, функції політичних партій. Основні політичні течії та їх доктрини. Партійні системи. Виборчі системи - сутність та типи. Технологія виборчого процесу, громадсько-політичні організації, об'єднання та рухи. Політична система України. Теорія та практика сучасного політичного процесу, політична свідомість і політична культура. Тоталітаризм і тоталітарний режим. Авторитаризм та авторитарний режим. Основні риси демократичного режиму. Політичний режим в Україні на сучасному етапі. Внутрішня та зовнішня політика й міжнародні відносини. Способи політичного прогнозування. Основи законодавства про працю.

2. Соціологія освіти

Мета: виявити специфіку соціологічного підходу до освіти. Ознайомити з теоретичними підходами та практичними методами аналізу інституту освіти, сприяти формуванню комплексного бачення відносно специфіки Болонського процесу.

Предмет: освіта як соціальний інститут.

Змістовні модулі: Соціологічний підхід до освіти. Становлення і розвиток зарубіжної соціології освіти. Основні етапи розвитку соціології освіти в Україні. Основні соціологічні підходи у вітчизняній соціології освіти. Виникнення і розвиток інституту освіти в Західній Європі і США. Розвиток вітчизняної системи освіти. Порівняльний аналіз систем утворення різних країн. Тенденції розвитку систем освіти в світі. Освіта як соціальний інститут. Освіта і соціальна структура суспільства. Освіта як соціальна система. Освіта як соціокультурний феномен. Освіта як соціальна організація. Освіта як об'єкт і засіб соціального контролю. Управління у сфері освіти. Мікросоціологічний підхід до освіти. Освіта і проблеми соціальної нерівності. Міжетнічні відносини і освіта. Проблеми модернізації української освіти. Роль соціології в рішенні соціальних проблем в освіті.

3. Соціологія управління

Мета: засвоєння студентами професійних принципів управління, допомогти здобути знання та набути вміння визначати й використовувати основні елементи соціологічного дослідження процесу управління в бізнес-сфері, теоретично обґрунтувати і практично апробувати основні управлінські методи та прийоми, адаптувавши їх до сучасної ситуації у вітчизняній економіці.

Предмет: управлінські відносини, управлінські процеси і властивості суб'єктів управління різних рівнів управлінської ієрархії, а також закономірності, особливості, умови, форми, функції та методи їх управлінської діяльності.

Змістовні модулі: Соціологія управління як галузь наукового знання.

Виникнення і розвиток соціології управління. Технологія та механізми процесу соціального управління. Соціологія управління організаціями.

Управління як соціальний інститут, його місце та роль у системі соціальних інститутів. Види управління суспільством. Місце та роль соціальної інформації в управлінні. Управління як соціальний процес. Управління як маніпулювання. **Соціально-прикладний.** Управління як предмет соціологічного аналізу. Соціологічні аспекти процесу управління. Соціологічні аспекти культури та етики управління. Прикладні соціологічні дослідження управління. Державна і муніципальна служба як предмет соціологічного аналізу.

Цикл дисциплін самостійного вибору студента

1. Спеціалізовані служби в соціальній роботі

Мета: ознайомити студентів з основами організації діяльності спеціалізованих служб в соціальній роботі в період розбудови нових соціально-економічних відносин, висвітлити необхідність соціальної підтримки певних категорій і верств населення, сформулювати у студентів професійне ставлення до роботи з різними соціальними групами. Ознайомити студентів із принципами, закономірностями становлення і розвитку спеціалізованих служб в соціальній роботі сприятиме професіоналізації їх діяльності у сфері соціальної роботи.

Предмет: специфіка організації функціонування спеціалізованих служб в соціальній роботі.

Змістовні модулі: Місце спеціалізованих служб в соціальній роботі у системі сучасної державно політики. Організаційні засади соціального забезпечення. Форми і методи роботи в спеціалізованих служб в соціальній роботі . Набір, навчання й атестація працівників. Керування процесом дослідження. Збір даних.

Соціальна робота з сім'єю, дітьми та молоддю

Мета: сформувати систему знань про сім'ю, молодь, типи і функції сім'ї, проблеми у сучасній сім'ї та шляхи розв'язання цих проблем.

Предмет: сім'я, проблеми сім'ї, соціальна роботи із сім'ями, молодь, соціальна роботи з молоддю.

Змістовні модулі: Соціальна робота із сім'ями, Соціальна робота з молоддю.

2. Геронтологія

Мета: сформувати у студентів уявлення про загальні теоретичні положення і понятійний апарат, специфічних проблемах і конкретних методах соціальної роботи з людьми похилого віку.

Предмет: методи соціальної роботи з людьми похилого віку.

Змістовні модулі: Поняття основних вікових і соціальних підгруп. Соціальні теорії старіння Види старіння. Історія розвитку геронтології як науки. Специфіка функціонування спеціалізованих центрів . Чинники психодинаміки людей похилого віку. Способи подолання труднощів в похилому віці.

Законодавчі реформи щодо пенсій та їх виплат/ Проблема старості в суспільстві/ Держава та люди похилого віку. Основи соціальної геронтології Історичні аспекти становлення соціальної геронтології. Основні поняття сучасної геронтології.

Соціальні проблеми літніх людей. Здоров'я і медичні проблеми людей літнього і похилого віку Здоров'я літніх людей. Соматичні захворювання, що найчастіше турбують людей похилого віку. Побутовий травматизм. Сенсорні порушення. Психічні захворювання Невідкладна допомога в критичних ситуаціях. Фармакотерапія пізнього віку Організація соціальної роботи з геронтологічною групою клієнтів Морально-етичні аспекти соціальної роботи в геронтології. Стереотипи поведінки людей похилого віку у відповідь на допомогу соціальних працівників. Зміст, моделі та сучасний стан соціальної роботи з літніми людьми та особами похилого віку в Україні та за рубежом. Особливості організації медико-соціальної допомоги людям похилого віку за кордоном. Особливості догляду за немічними престарілими людьми. Соціальний захист і обслуговування людей похилого віку Міжнародні акти і документи щодо правового регулювання інтересів престарілих людей Соціальний захист людей похилого віку Соціальна політика в Україні щодо літніх людей.

Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах

Мета: полягає у формуванні теоретичних знань та практичних навичок щодо соціальної роботи в зарубіжних країнах та можливостей впровадження їх в діяльність соціальних служб для створення умов щодо забезпечення прав, свобод і законних інтересів громадян, що відповідають найкращим міжнародним стандартам у цій сфері.

Предмет: технології соціальної роботи в зарубіжних країнах

Змістовні модулі: Історія, теорія та моделі соціальної роботи в зарубіжних країнах. Особливості технологій соціальної роботи в різних країнах світу. Технології соціальної роботи в країнах-членах Європейського Союзу.

3. Менеджмент соціальної роботи

Мета: оволодіння студентами знань та вмінь, необхідних для організації соціальної роботи з населенням в умовах соціальної служби. Вивчення особливостей управління соціальною роботою, вітчизняного та зарубіжного досвіду організації роботи соціальних служб, мети, об'єкта, суб'єкта, принципів, функцій, інструменту менеджменту соціальної роботи, менеджерських методів соціальної роботи.

Предмет: специфіка управління в соціальній роботі.

Змістовні модулі: Соціальне управління та менеджмент соціальної роботи. Організація і менеджмент соціальної роботи. Об'єкти, суб'єкти, принципи та функції менеджменту соціальної роботи. Інформаційне забезпечення управління. Управлінські рішення, облік та контроль. Соціальні

проекти, моделі та програми в системі соціальної роботи. Управління конфліктами та стресами. Роль менеджера в діяльності організації. Кадрове забезпечення соціальної роботи. Психологічні особливості ділового спілкування. Психологічні особливості підготовки та проведення переговорів. Особливості створення та проведення рекламних компаній організаціями соціальної сфери. Етика соціально-педагогічної діяльності. Соціальна педагогіка. Соціально-педагогічна діяльність в закладах освіти. Технології соціально-педагогічної діяльності.

Соціальна робота з людьми похилого віку

Мета: познайомити студентів із біосоціальними аспектами старіння та старості; із соціальними наслідками демографічних процесів, зумовлених старінням населення; із особливостями психосоматичних, матеріально-побутових, законодавчо-правових, соціокультурних та інших проблем людей похилого віку; із дискусійними питаннями та проблемами соціальної політики і пенсійного забезпечення у контексті різних характеристик процесу старіння (вихід на пенсію, розмір пенсій, працевлаштування людей пенсійного віку, житлові питання тощо).

Предмет: соціальна робота з людьми похилого віку

Змістовні модулі: Умови і якість життя людей похилого віку, Проблеми соціалізації та соціально-психологічної адаптації людей похилого віку, Форми та методи роботи з людьми похилого віку, Етичні проблеми соціальної роботи з населенням старшого віку, Технологія соціальної роботи з населенням старшого віку

4. Документознавство

Мета: формування у студентів необхідних теоретичних і практичних знань про сутність, структуру, функції і класифікацію документів, які складають основу документної комунікації; вироблення вмінь і навичок збирання, класифікації, опрацювання та використання документів з метою задоволення інформаційних потреб органів управління підприємств, організацій, фірм та установ.

Предмет: створення наукового знання про документ в його єдності матеріальної та інформаційної складових, про закономірності його створення та функціонування в суспільстві.

Змістовні модулі: Документознавство як наука. Документ як система. Соціальна документно-комунікаційна система. Класифікація документів за інформаційним складником. Класифікація документів за матеріальним складником. Типи документів. Книга як основний вид видань. Періодичне і продовжуване видання. Нотне видання. Картографічне видання. Образотворче видання. Кінофотофонодокумент. Неопублікований документ. Діловий документ. Документи на новітніх носіях інформації.

Діловодство

Мета: засвоєння теорії та практики складання і оформлення організаційно-розпорядчої документації та організації документаційного забезпечення службової діяльності на основі чинного законодавства та сучасних вимог і правил документування та роботи з документами; формування у студентів загальної базової теоретичної та практичної основи для її подальшого використання при вивченні спеціального (процесуального) діловодства.

Предмет: суть, закономірності й особливості організації роботи з окремими видами службових документів.

Змістовні модулі: Теоретичні основи та нормативно-правова база документування і організації роботи з документами, Практика складання і оформлення документів та організації роботи з документами.

5. Теорія та практика волонтерської роботи

Мета: ознайомити студентів із специфікою організації роботи волонтерів у соціальній сфері; навчити їх складати програми залучення волонтерів до роботи у сфері соціального захисту, соціальної допомоги різним верствам населення.

Предмет: процес організації та проведення волонтерської роботи.

Змістовні модулі: Феномен волонтерства. Міжнародний волонтерський рух: витоки та становлення. Знайомство з агенцією та її потребами в волонтерах. Процедура створення волонтерської програми. Особливості залучення потенційних волонтерів. Підготовка волонтерів до соціально-педагогічної діяльності та управління їхньою роботою: Оцінка та визнання волонтерської діяльності. Історія волонтерського руху. Феномен волонтерства. Мотивація волонтерства. Етапи менеджменту волонтерської діяльності. Практика волонтерської діяльності. Волонтерські проекти.

Створення волонтерських проектів. Методи визначення ефективності їх роботи. Керування ризиками, що можуть виникнути у волонтерському проекті. Створення власного волонтерського проекту.

Соціальна робота в громаді

Мета: набути знання та сформувані вміння про соціальну роботу у громаді

Предмет: соціальна робота в громаді

Змістовні модулі: Теоретичні основи соціальної роботи у громадах, Правові та етичні засади роботи у громадах.

6. Соціологія громадської думки

Мета: ознайомити слухачів із специфікою соціологічних досліджень феномена громадської думки і його впливу на соціальні процеси. Сформувати системний погляд на специфіку саме соціологічного погляду на суть моделі суспільства, в якому існує і функціонує громадська думка на його атрибутивний і суб'єктивний зміст, особливості саме соціологічних інтерпретацій суб'єкта громадської думки, специфіку методів його емпіричного дослідження та ідентифікацію громадської думки феномена соціального деморфізма і посттоталітарній ментальності.

Предмет: механізми функціонування громадської думки як соціокультурного феномену.

Змістовні модулі: Методологічні основи соціологічних досліджень громадської думки. Технології емпіричної ідентифікації громадської думки. Соціологічний контекст визначення феномена громадської думки. Суб'єкти громадської думки. Громадська думка як соціальний феномен та об'єкт соціології. Структура, функції та динаміка громадської думки. Основні чинники формування громадської думки. Форми прояву та критерії ідентифікації громадської думки. Використання громадської думки в управлінні суспільними процесами. Методологічне та методичне забезпечення досліджень громадської думки. Практичні аспекти методології та методики дослідження громадської думки. Особливості громадської думки у посткомуністичних суспільствах. Функціонування і дослідження громадської думки в посткомуністичних країнах та Україні.

Вікова психологія

Мета: формувати у студентів уявлень про онтологічні психологічні чинники та закономірності психічного розвитку людини, особливості її психофізіологічного, сенсорно-перцептивного, когнітивного, емоційного, особистісного, соціального розвитку та становлення різних видів діяльності; мета – засвоєння студентами знань з психолого-педагогічного забезпечення навчальної та виховної діяльності у дошкільних закладах та школі, конкретніше – посприяти усвідомленню навчання та виховання як основних рушіїв розвитку людини та особистості.

Предмет: закони, закономірності, тенденції зміни психіки, поведінки, життєдіяльності та особистості людини в процесі його життя.

Змістовні модулі: Теоретико-методологічні основи психології розвитку, Правові та етичні засади роботи у громадах

7. Практикум по спеціальності

Мета: формування професійного уявлення про сутність, види та специфіку психологічного тренінгу як виду професійної діяльності соціального працівника; опанування знань про психологічний тренінг в різних психологічних школах; формування вмій організовувати і проводити тематичні психологічні тренінгу; становлення професійної позиції психолога – ведучого тренінгових груп.

Предмет: теоретичні та практичні навички тренінгової роботи в соціальній сфері.

Змістові модулі: Психологічний тренінг як метод практичної психології. Специфічні особливості та парадигми психологічного тренінгу. Психологічні особливості тренінгової групи. Групові норми. Рольові позиції в групі. Поняття про групову згуртованість. Якісний і кількісний склад тренінгових груп. Методи психологічного тренінгу. Класифікація і основні види тренінгових груп. Гештальт-підхід. Груп-аналітичний підхід. Трансактний аналіз в групі. Психодраматичний підхід. Тілесно-орієнтований підхід. Основні етапи розвитку групи в тренінгу. Ведучий тренінгової групи.

Психологія управління

Мета: розкрити психологічні закономірності управлінської діяльності, дати студентам знання, що застосовуються при вирішенні проблеми управління організацією та її членами.

Предмет: психологічні аспекти процесу керівництва різними видами спільної діяльності і міжособистісного спілкування в організаціях, тобто психологічні аспекти управлінських відносин.

Змістові модулі: Місце психології управління в системі наукового знання, Психологія управлінської діяльності, Психологія особистості керівника, Психологія організації в управлінні, Соціально-психологічні аспекти управління, Психологія управління людськими ресурсами, Діяльність психолога в організації.

ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Цикл дисциплін самостійного вибору ВНЗ

1. Практична психологія в системі соціальної роботи

Мета: сформувані уявлення про теоретичні і практичні аспекти професійної діяльності практичного психолога; володіння технологією і методами роботи практичного психолога в різних галузях життєдіяльності суспільства.

Предмет: професійна діяльність практичного психолога.

Змістові модулі: Функції та завдання психологічної практики. Практична психологія як професійна діяльність. Основи організації роботи практичного

психолога. Робота практичного психолога з персоналом організації. Робота практичного психолога в системі освіти. Робота практичного психолога в закладах охорони здоров'я.

2. Основи психоконсультації та психокорекції

МЕТА: розкрити особливості психологічного консультування як одного із напрямків прикладної психологічної діяльності. Сформувати у студентів уявлення про основні теоретичні засади консультування.

Предмет: ознайомлення з основними підходами до психологічного консультування, основними вимогами до консультанта.

Змістовні модулі: Поняття та принципи психологічного консультування. Організація психологічного консультування. Методи психологічного консультування. Етапи консультування. Техніки консультування. Робота із консультативним матеріалом. Психолого-педагогічне консультування. Консультування з питань особистісного розвитку. Консультування з питань міжособистісної взаємодії. Сучасні види консультативної роботи.